

Discours prononcé par M. Jean Spreutels, Président de la Cour constitutionnelle, à l'occasion de l'installation de M. le président André Alen, à l'audience solennelle de la Cour du 5 février 2014

Toespraak gehouden door de heer Jean Spreutels, voorzitter van het Grondwettelijk Hof, ter gelegenheid van de installatie van de heer voorzitter André Alen, op de plechtige zitting van het Hof van 5 februari 2014

Un point figure à l'ordre du jour de cette audience solennelle : l'installation de M. André Alen, président d'expression néerlandaise de la Cour, suivie du discours du nouveau président.

Op de dagorde van deze plechtige zitting staat één punt : de installatie van de heer André Alen, Nederlandstalig voorzitter van het Hof, gevolgd door een toespraak door de nieuwe voorzitter.

Je tiens à remercier celles et ceux qui ont bien voulu honorer la Cour de leur présence. La Cour est ravie de les accueillir en cette circonstance particulièrement importante pour elle.

La Cour n'a pas de premier président, mais elle a deux présidents. Si chacun d'eux est élu par les juges de sa langue, il est le président de la Cour et non celui de son groupe linguistique. La présidence est exercée à tour de rôle par chaque président pour une période d'un an. Cette tâche m'incombe actuellement, mais il faut savoir que les présidents forment une équipe collégiale, sorte de duumvirat.

Ik zou eveneens mevrouw de rechter Riet Leysen, die op 28 januari laatstleden de eed heeft afgelegd in de handen van Zijne Majesteit de Koning, welkom willen heten in het Hof. Die nieuwe collega, die voor het Hof verre van een onbekende is, zal op 19 maart eerstkomend plechtig worden geïnstalleerd.

De heer André Alen is geboren op 25 september 1950 in Assent, in Vlaams-Brabant. Hij werd in 1973 met grote onderscheiding licentiaat in de rechten van de Katholieke Universiteit Leuven en werd tien jaar later doctor in de rechten van diezelfde universiteit na een thesis te

hebben verdedigd met de titel « Rechter en bestuur in het Belgische Publiekrecht. De grondslagen van de rechterlijke wettigheidscontrole ». Dat werk is bekroond met de Prijs van het Belgisch Instituut voor Bestuurswetenschappen.

Ook al is hij juridisch adviseur in een verzekeringsonderneming en, minder dan twee jaar, advocaat-stagiair in Brussel geweest, de academische loopbaan is het die hij kiest door vanaf het einde van zijn licentie in de rechten, op de Afdeling Publiekrecht van zijn faculteit, tot in 1977 voltijds assistent van professor Jan De Meyer te worden. Daarna was hij docent publiekrecht en grondwettelijk recht aan het Provinciaal Hoger Instituut voor Bestuurswetenschappen Antwerpen, aan de Universiteit Gent en aan de KU Leuven. Hij werd vervolgens buitengewoon hoogleraar aan de Universiteit Gent en aan de Université catholique de Louvain (UCL), en daarna, sedert 1992, gewoon hoogleraar aan de KU Leuven, waar hij met name « Staatsrecht », « Vraagstukken van politieke instellingen » en « Bondsstaatsrecht » doceert en voorzitter is van de Afdeling Publiekrecht. Hij heeft eveneens publiekrecht onderwezen aan de KULAK (KU Leuven campus Kortrijk) en, als gastprofessor, aan de Universiteit van Fribourg in Zwitserland.

Zijn grote pedagogische kwaliteiten hebben hem verscheidene, door zijn erkentelijke studenten toegekende, « Gouden Valkjes » opgeleverd als « beste prof », maar ook « intelligentste prof », « beste orator » en zelfs « ideale premier », ...

Na zijn benoeming bij het Hof wordt hij opnieuw « buitengewoon » aan de KU Leuven, maar behoudt zeer belangrijke onderwijsopdrachten. Thans neemt hij ze nog steeds dapper op zich.

Il a également eu l'honneur d'exposer la matière du droit public et de la réforme de l'Etat à Leurs Altesses royales le Prince Philippe et la Princesse Mathilde.

Il n'est pas étonnant non plus qu'il ait été assesseur de la section de législation du Conseil d'Etat de 1992 à 2001. Par ailleurs, il est aussi juge *ad hoc* à la Cour européenne des droits de l'homme.

Faut-il dire que cette brillante carrière s'accompagne d'une activité scientifique intense ?

Sans que cet inventaire soit exhaustif, il convient de souligner qu'il est ainsi l'auteur ou le co-auteur de 50 livres et le directeur ou co-directeur de 26 autres. Sa bibliographie est également riche de 140 articles scientifiques. Il a donné pas moins de 123 conférences ou exposés, organisé 31 colloques ou journées d'études et dirigé ou accompagné de nombreuses recherches et thèses de doctorat.

Die werken en studies zijn referenties waar men niet omheen kan voor de kennis van ons steeds complexer publiekrecht. Laat het volstaan in dat opzicht het *Handboek van het Belgische Staatsrecht* te citeren, gepubliceerd in 2011 en opgesteld in samenwerking met de heer Koen Muylle, die zijn referendaris bij het Hof is.

Bovendien is hij door de autoriteiten van verscheidene landen in conflict, zoals het voormalige Joegoslavië, Zuid-Afrika en Cyprus, geraadpleegd over hervormingen van hun institutioneel systeem.

Maar hij heeft de werking van de instellingen niet alleen maar bestudeerd. Hij heeft zich aan de praktijk gewaagd. Zo is hij tussen 1978 en 1987 lid van verschillende ministeriële kabinetten : adviseur van Minister van Justitie Renaat Van Elslande, opdrachthouder van Eerste Minister Leo Tindemans, adjunct-kabinetschef van Vice-Eerste Minister Van Elslande en van de Eerste Ministers Wilfried Martens en Marc Eyskens, kabinetschef van Minister van Institutionele Hervormingen Jean-Luc Dehaene en van Eerste Minister Martens.

De 1985 à 1992, il exerce les hautes et délicates fonctions de secrétaire du Conseil des ministres, dont il porte non sans fierté le titre honorifique.

Membre de la *Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten* et de l'Association Internationale de Droit constitutionnel, il fait également partie de plusieurs autres sociétés savantes et de comités de revues juridiques en Belgique, aux Pays-Bas, en Autriche et en Suisse

Le titre de baron lui a été conféré par arrêté royal du 16 juillet 1993.

C'est en tant que professeur de droit dans une université belge qu'il est nommé juge à la Cour, qui s'appelait encore d'arbitrage, par arrêté royal du 16 mars 2001, en remplacement de M. le président Georges De Baets, admis à l'éméritat.

M. Alen a été élu président de la Cour par les juges néerlandophones à partir du 9 janvier 2014 et jusqu'au 31 janvier 2016, succédant à M. le Président Marc Bossuyt, admis à l'éméritat.

Wegens de nieuwe functie die hij uitoefent binnen de Verenigde Naties, kon emeritus voorzitter Bossuyt vandaag niet aanwezig zijn. Het Hof heeft hem op 12 december laatsleden al zijn dankbaarheid betuigd tijdens een academische zitting, waarop hem een belangrijk *Liber Amicorum* is overhandigd.

C'est un très grand privilège pour la Cour de bénéficier de la présence en son sein d'une personnalité aussi riche que celle du président Alen. Il lui consacre sa force de travail hors du commun et son enthousiasme. Ses grandes qualités pédagogiques contribuent à la lisibilité de nos arrêts. Il nous fait profiter de son exceptionnelle érudition dans des matières qui sont précisément au cœur des missions de la Cour. Il en va de même de sa connaissance approfondie des réformes de l'Etat de 1980, 1988 et 1993, auxquelles il a activement participé. Je soulignerai également son expérience d'assesseur de la section de législation du Conseil d'Etat. On sait, en effet, combien les avis émis par le Conseil d'Etat sont importants pour la Cour lors de son contrôle *a posteriori* de la constitutionnalité des normes législatives.

Mais il est aussi un collègue très agréable et chaleureux, doté d'un grand sens de l'humour. Je me réjouis de faire équipe avec lui à la tête de notre juridiction, particulièrement au moment où le contexte actuel de réformes institutionnelles et de lutte contre la crise ne manquera pas de confronter la Cour à de nouveaux défis.

Een dergelijke drukke activiteit laat voorzitter Alen weinig tijd om zich aan zijn hobby's te wijden. Toch is hij, als voormalig speler in de tweede provinciale afdeling, een groot liefhebber van de ronde bal. Hoewel hij een tijd lang supporter van Anderlecht en daarna van Genk was, geeft hij er thans de voorkeur aan zich neutraal op te stellen. Hij volgt regelmatig voetbalmatchen van hoog niveau op het kleine scherm en heeft een grote bewondering voor FC Barcelona.

De wandelingen met zijn trouwe hond Figaro in de gevarieerde landschappen rond Rotselaar, aan de samenvloeiing van de Demer en de Dijle, mogen ook niet worden vergeten. Dat is het uitgelezen ogenblik om te dagdromen of te mediteren, of om kalm na te denken over een of ander ontwerparrest of amendement.

Maar hij trekt met zijn echtgenote ook naar verder afgelegen plaatsen. Eerst « la douce France », waarvan hij de gastronomie op prijs stelt. Vervolgens het mooie Italië, voor de cultuur en de pasta. Hebben zij hun huwelijksreis niet in Sorrento doorgebracht ? De nieuwe wereld, ten slotte. Na Californië zien zij andere ontdekkingen in de Verenigde Staten en in Canada tegemoet.

Als luisteraar van Klara en Musique³ is André Alen ook gek op klassieke muziek. En wanneer hij geen juridische tekst leest of opstelt, stort hij zich vooral graag in historische romans. Tolstoï en Dostoïevski behoren tot de auteurs die zijn voorkeur genieten. Tegenwoordig zijn zijn lievelingsboeken de goed gedocumenteerde romans van Hilary Mantel, die hem naar die bewogen periode voert die de 16^e eeuw in Engeland was.

Het is met veel genoegen, beste collega, dat ik u in uw nieuwe functie geïnstalleerd verklaar. Ik wil u in naam van het Hof hartelijk gelukwensen en betrek daarbij uw echtgenote, Rosette, die als kinderverzorgster haar beroepsleven aan de gezondheid en de ontwikkeling van kinderen heeft gewijd. Haar toegewijde en opgewekte aanwezigheid aan uw zijde moet voor u een zeer dierbare steun zijn. Wij allen stellen haar grote beminnelijkheid, haar goede humeur en haar beschikbaarheid op prijs. Ik betrek daarbij ook uw dochter Livia, die logopediste is, en uw schoonzoon Simon, die ingenieur is.

Ik verzoek uw secretaresse, mevrouw Sabine De Grootte, deze bloemen te overhandigen aan barones Alen, als blijk van de zeer vriendschappelijke eer die het Hof haar bewijst ter gelegenheid van de installatie van haar echtgenoot.

Het is mij nu een genoegen de nieuwe voorzitter het woord te verlenen voor zijn toespraak.